

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1585995_RegNr_e2-682-823/2018

<http://www.infolex.lt/tp/1585995>

Civilinė byla Nr. e2-682-823/2018

Teisminio proceso Nr. 2-55-3-01016-2015-1

Procesinio sprendimo kategorija 3.4.3.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. kovo 29 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Goda Ambrasaitė - Balynienė, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi civilinę bylą **pagal trečiojo asmens mažosios bendrijos „Aurilina“ atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. eB2-1197-553/2018, kuria teismas, panaikinęs ankstesniąją – 2018 m. sausio 3 d., teismo nutartį, nustatė bankrutavusios uždarosios akcinės bendrovės „Saganas“ turto (reikalavimo teisės) pardavimo tvarką bei kainą,**

n u s t a t ė :

I.G. esmė

1. Vilniaus apygardos teismas 2015 m. birželio 19 d. nutartimi UAB „Saganas“ iškėlė bankroto bylą, teismo 2015 m. rugsėjo 22 d. nutartimi bendrovei taikytas supaprastintas bankroto procesas.

2. BUAB „Saganas“ bankroto administratorė V. L. kreipėsi į teismą, prašydama patvirtinti BUAB „Saganas“ turto pardavimo tvarką ir kainas: 1) parduoti BUAB „Saganas“ turimas reikalavimo teises į P. P. pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 dėl 21 124,14 Eur ir 5 procentų dydžio palūkanų už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2016 m. vasario 22 d.) iki teismo sprendimo įvykdymo. Turta pardavinėti laisvu pardavimu. Pirmame laisvo pardavimo etape turta pardavinėti už didžiausią pasiūlytą kainą, bet ne mažesnę nei 80 proc. skolos dydžio. Apie turto pardavimą skelbti viešai, pirkėjų pasiūlymų laukti dvi savaites nuo skelbimo išspausdinimo dienos. Turta parduoti didžiausią kainą pasiūliusiam pirkėjui. Nepardavus turto, organizuoti antrą laisvo turto pardavimo etapą už didžiausią pasiūlytą kainą, bet ne mažesnę nei 50 proc. skolos dydžio. Apie turto pardavimą skelbti viešai, pirkėjų pasiūlymų laukti dvi savaites nuo skelbimo išspausdinimo dienos. Turta parduoti didžiausią kainą pasiūliusiam pirkėjui. Nepardavus turto, organizuoti trečią laisvo turto pardavimo etapą už didžiausią pasiūlytą kainą, bet ne mažesnę nei 30 proc. skolos dydžio. Apie turto pardavimą skelbti viešai, pirkėjų pasiūlymų laukti dvi savaites nuo skelbimo išspausdinimo dienos. Turta parduoti didžiausią kainą pasiūliusiam pirkėjui. Nepardavus turto, organizuoti ketvirtą laisvo turto pardavimo etapą už didžiausią pasiūlytą kainą, nenustatant pradinės kainos. Apie turto pardavimą skelbti viešai, pirkėjų pasiūlymų laukti dvi savaites nuo skelbimo išspausdinimo dienos. Turta parduoti didžiausią kainą pasiūliusiam pirkėjui arba 2) BUAB „Saganas“ reikalavimo teises į P. P. 21 124,14 EUR ir 5 proc. dydžio palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2016 m. vasario 22 d.) iki teismo sprendimo įvykdymo pagal 2016 m. rugsėjo 13 d. Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 perduoti BUAB „Saganas“ kreditoriams proporcingai kreditorių reikalavimų dydžiui.

3. Bankroto administratorė nurodė, kad supaprastinto įmonės bankroto proceso metu kreditorių susirinkimai nėra šaukiami ir daugumos kreditorių nuomone nutarimai nėra priimami, tuo tarpu kreditorių, kurie pareiškė nuomonę dėl BUAB „Saganas“ turto realizavimo tvarkos, nuomonės išsiskyrė.

4. Vilniaus apygardos teismas 2018 m. sausio 3 d. nutartimi tenkino UAB „Saganas“ bankroto administratorės V. L. prašymą dėl turto pardavimo tvarkos nustatymo ir nustatė, kad BUAB „Saganas“ turima reikalavimo teisė į P. P. pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 dėl 21 124,14 Eur ir 5 procentų dydžio palūkanų už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2016 m. vasario 22 d.) iki teismo sprendimo įvykdymo išieškojimo perduodama BUAB „Saganas“ kreditoriams proporcingai kreditorių reikalavimų dydžiui.

5. Pareiškėjas P. P. dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutarties pateikė atskirąjį skundą. Nurodė, kad teismo patvirtinta BUAB „Saganas“ turto pardavimo tvarka prieštarauja imperatyvioms įstatymo normoms – Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ĮBĮ) 33 straipsniui, pagal kurį bankrutuojančios įmonės nekilnojamas ir įkeistas turtas, taip pat turtas, kurio vertė viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, išskyrus ĮBĮ nurodytus atvejus, turi būti perduodamas iš varžytinių Vyriausybės nustatyta tvarka.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

6. Vilniaus apygardos teismas 2018 m. sausio 23 d. nutartimi pareiškėjo P. P. atskirąjį skundą tenkino; panaikino Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartį ir UAB „Saganas“ bankroto administratorės V. L. prašymą dėl turto pardavimo tvarkos nustatymo tenkino iš dalies – nustatė UAB „Saganas“ reikalavimo teisės į P. P. pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 dėl 21 124,14 Eur ir 5 proc. dydžio palūkanų už

priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2016 m. vasario 22 d.) iki teismo sprendimo įvykdymo, pardavimo tvarką ir kainą: turtą pardavinėti, iš varžytinių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Pirmame varžytinių etape nustatyti pradinę 80 proc. skolos dydžio turto pardavimo kainą; nepardavus turto, organizuoti antrąsias varžytynes. Antrame varžytinių etape nustatyti pradinę 50 proc. skolos dydžio turto pardavimo kainą; nepardavus turto, organizuoti laisvo turto pardavimo etapą už didžiausią pasiūlytą kainą, nenustatant pradinės kainos. Apie turto pardavimą skelbti viešai, pirkėjų pasiūlymų laukti dvi savaites nuo skelbimo išspausdinimo dienos. Turtą parduoti didžiausią kainą pasiūliusiam pirkėjui.

7. Teismas nurodė, kad nagrinėjamu atveju UAB „Saganas“ reikalavimo teisė į P. P. viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, todėl ji turi būti pardavinėjama iš varžytinių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimo „Dėl bankrutuojančios ar bankrutavusios įmonės, fizinio asmens, kuriam iškelta bankroto byla, turto pardavimo iš varžytinių tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

II. Atskirojo skundo ir atsiliėpimų į jį argumentai

8. Atskiruoju skundu trečiasis asmuo MB „Aurilina“ prašo Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 23 d. nutartį panaikinti ir išspręsti klausimą iš esmės – nustatyti, kad BUAB „Saganas“ turima reikalavimo teisė į P. P. pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 dėl 21 124,14 Eur ir 5 procentų dydžio palūkanų už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos (2016 m. vasario 22 d.) iki teismo sprendimo įvykdymo išieškojimo perduodama BUAB „Saganas“ kreditoriams, proporcingai kreditorių reikalavimų dydžiui. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:

1. ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinta nuostata taikoma nustatant turto, suvokiamo siaurąja prasme, t. y. materialaus (kilnojamąjo, nekilnojamąjo bei įkeisto) turto, kurio vertė priklauso nuo turto faktinės fizinės būklės ir kurią galima nustatyti turto pardavimo dieną, pardavimo tvarka. Tuo tarpu bankrutavusios įmonės turimos reikalavimo teisės nepriskiriamos prie materialaus turto, jų vertės objektyviai neįmanoma nustatyti dėl reikalavimo teisės pobūdžio bei galimybių jas realizuoti. Dėl šios priežasties, nustatant reikalavimo teisių pardavimo tvarką, ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos netaikytinos.

2. ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinti bankrutuojančiam ar bankrutavusiam bankui ar kredito unijai priklausančių reikalavimo teisių pardavimo tvarkos nustatymo kriterijai, t. y. iš turto bendrąja prasme dėl savo specifinio pobūdžio išskiriamos reikalavimo teisės. Tokiu būdu, vadovaujantis įstatymo analogija, nustatant reikalavimo teisių pardavimo tvarką, turėtų būti vadovujamasi ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 4 punktu, pagal kurį kreditoriai gali nustatyti kitokią, nei ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, reikalavimo teisių pardavimo tvarką.

3. BUAB „Saganas“ reikalavimo teisės į P. P. buhalterinės apskaitos prasme nėra laikomos turtu, todėl, esant pagrįstoms abejonėms dėl reikalavimo teisių priskyrimo bendrovės turtui, turėtų būti vadovujamasi teisingumo, protingumo bei sąžiningumo principais ir, nustatant reikalavimo teisių pardavimo tvarką, ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos neturėtų būti taikomos.

4. BUAB „Saganas“ vienintelį turtą – reikalavimo teisę į P. P., bandyta realizuoti perduodant P. P. nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), iš varžytinių, tačiau iš 2017 m. spalio 12 d. antstolės A. S. patvarkymo dėl antrųjų varžytinių paskelbimo neįvykusiomis ir pasiūlymo išieškotojams perimti iš antrųjų varžytinių neparduotą turtą matyti, kad antrosios varžytynės dėl P. P. priklausančio nekilnojamąjo turto pardavimo

paskelbtos neįvykusių, P. P. nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas, esantis (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), nebuvo parduotas ir nekilnojamasis turtas gražinamas skolininkui. Taigi, savo esme P. P. skola BUAB „Saganas“ prilyginama beviltiškai skolai. BUAB „Saganas“ reikalavimo teisės vertės negalima prilyginti pagal savo pobūdį beviltiškos skolos sumai, todėl šios reikalavimo teisės negalima laikyti turtu, kurio vertė viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą.

5. Skola iš BUAB „Saganas“ skolininko P. P. išieškoma pasyviai, nesimta visų įmanomų priemonių jai išieškoti, bei sudaromos galimybės P. P. apskritai išvengti įsipareigojimų vykdymo. Tai pažeidžia ne tik kreditorių, bet ir BUAB „Saganas“ interesus. Egzistuoja pagrindas manyti, kad P. P. siekia išvengti prievolės pagal Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimą. P. P. nesąžiningumą patvirtina tai, kad jis oficialiai deklaruoja sunkią savo finansinę padėtį, tačiau naudojasi gerai apmokamo advokato paslaugomis.

6. BUAB „Saganas“ turto pardavimo tvarka, turtą perduodant bendrovės kreditoriams proporcingai jų reikalavimams, yra ekonomiškai pagrįsta ir geriausiai atitinka visų kreditorių teisėtus lūkesčius bei interesus patenkinti savo finansinius reikalavimus. Nustačius skundžiamoje nutartyje nurodytą turto pardavimo tvarką, būtų didinamos administravimo išlaidos, turto realizavimo procedūra taptų itin ilga, jos sėkmė nėra garantuota. BUAB „Saganas“ bankroto procesas vyksta jau ilgą laiką, nuo 2015 m., iš esmės jis tęsiasi dėl ilgai nerealizuoto turto.

7. Kadangi kreditorių susirinkimui priskirtų klausimų sprendimo priėmimas šioje byloje yra priskirtas teismo kompetencijai, turi būti atsižvelgiama į BUAB „Saganas“ kreditorių išreikštą poziciją dėl turto pardavimo tvarkos nustatymo. Kreditoriai VĮ Turto bankas ir MB „Aurilina“ yra išreikšę poziciją, kad reikalavimo teisė į P. P. turi būti perduota BUAB „Saganas“ kreditoriams, proporcingai kreditorių reikalavimų dydžiui. Tokiai reikalavimo teisės realizavimo tvarkai neprieštarauja ir bankroto administratorė.

8. Teismas pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau –CPK) 42 straipsnio 1 dalį ir 335 straipsnio 2 dalį, kadanginei apie 2018 m. sausio 3 d. nutartį, nei apie P. P. pateiktą atskirąjį skundą dėl minėtos nutarties apeliančės jokia būdu neinformavo, nesuntė nei teismo, nei kitų asmenų pateiktų dokumentų, susijusių su BUAB „Saganas“ priklausančio turto pardavimo tvarkos nustatymu.

9. Terminas CPK 334 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytai nutarčiai priimti suėjo 2018 m. sausio 18 d., tačiau skundžiama nutartis buvo priimta tik 2018 m. sausio 23 d., t. y. jau pasibaigus įstatyme nustatytam imperatyviam terminui.

10. Atskirasis skundas, kurio pagrindu priimta skundžiama nutartis, paduotas neturinčio teisės paduoti atskirąjį skundą asmens. BUAB „Saganas“ skolininkas P. P. nėra proceso šalimi šioje byloje. Taikant supaprastinto bankroto procesą ir kreditorių sprendimų priėmimą perdavus teismo kompetencijai, atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutarties turėjo teisę paduoti tik BUAB „Saganas“ kreditoriai. Taigi, P. P. atskirasis skundas apskritai negalėjo būti priimtas, o neteisėto atskirojo skundo pagrindu priimta skundžiama nutartis yra naikintina.

9. Atsiliepimu į trečiojo asmens atskirąjį skundą pareiškėjas P. P. prašo atskirąjį skundą atmesti. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:

1. Apelianė netinkamai aiškina ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Reikalavimo teisės dydis yra apibrėžtas įsiteisėjusiu ir galiojančiu teismo sprendimu, ji nėra ginčijama, iš dalies net įvykdyta, galimybė įvykdyti visą reikalavimo teisę taip pat egzistuoja, nes P. P. dirba, turi turto. Nėra duomenų,

kad antstolis, vykdamasis išieškojimą iš P. P., būtų grąžinęs vykdomąjį raštą su išieškojimo negalimumo aktu, todėl neaišku, kuo remdamasi apeliante reikalavimo teisę prilygina beviltiškai skolai. Reikalavimo teisė visiškai atitinka ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodomo turto sąvoką. Tik nepardavus turto, remiantis ĮBĮ 33 straipsnio 2 dalimi, yra galimas turto perdavimas kreditoriams. ĮBĮ 33 straipsnyje numatyta tvarka yra imperatyvi ir kreditorių sprendimu negali būti pakeista.

2. Net pripažinus, kad reikalavimo teisė kaip turtas neatitinka ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytų sąlygų, reikalavimo teisė negali būti perduota kreditoriams, nes prieš tai turi būti taikoma ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatyta turto realizavimo tvarka – kreditorių susirinkimo nustatyta turto realizavimo tvarka.

3. Atskirojo skundo argumentai apie, apeliante nuomone, netinkamai (ne)vykdomą ikiteisminį tyrimą, taip pat apie P. P. mokamus honorarus jo teises atstovaujančiam advokatui, yra ne šios bylos ginčo dalykas ir niekaip nesusiję su skundžiama nutartimi.

4. Jeigu teismas sutinka su atskiruoju skundu, jo kopijos šalims nėra siunčiamos ir atsiliepiamai nėra teikiami. Nesutinkanti su nutartimi šalis gali dėl šios nutarties pateikti atskirąjį skundą, ką apeliante ir padarė, t. y. apeliante teisės niekaip nebuvo pažeistos.

5. Atskirasis skundas buvo teikiamas bankroto byloje, kurioje dalyvaujančiais asmenimis laikomi ne tik bankroto byla inicijavę asmenys, bet ir bankroto administratorius, kreditoriai, juridinio asmens, kuriam iškelta bankroto byla, dalyviai, kuriuo yra P. P.. Be to, nutartis dėl turto pardavimo tvarkos šiuo atveju sukelia tiesiogines pasekmes P. P., todėl laikytina, kad atskirąjį skundą jis turėjo teisę pateikti.

10. Atsiliepimu į trečiojo asmens atskirąjį skundą BUAB „Saganas“ bankroto administratorė V. L. prašo procesinį sprendimą priimti teismo nuožiūra. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:

1. ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata yra imperatyvi. ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 1 punktas atskirai neišskiria materialaus/nematerialaus turto, o vienintelis kriterijus, kuris nulemia turto pardavimo iš varžytynių būtinumą, yra turto vertė. Kitaip tariant, imperatyviai yra nurodyta, kad visas turtas, kurio vertė viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, parduodamas iš varžytynių Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Reikalavimo teisės vertė yra nustatoma pagal priteistą skolos (žalos) dydį, todėl nagrinėjamu atveju realizuotinos reikalavimo teisės vertė yra didesnė nei 250 bazinių socialinių išmokų dydžio suma (9 500 Eur).

III. Apeliacinio teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

11. Apeliacijos objektu yra pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas, tenkinęs paduotą atskirąjį skundą, pasinaikino savo anksčiau priimtą nutartį dėl bankrutavusios bendrovės turto – reikalavimo teisės, realizavimo tvarkos, bei, vadovaudamasis ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punktu, patvirtino naują turto pardavimo tvarką, teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimas. Šį klausimą apeliacinės instancijos teismas nagrinėja laikydamasis atskirojo skundo ribų. Pagrindų peržengti atskirojo skundo ribas ir absoliučių ginčijamos nutarties negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė (CPK 320 straipsnis).

Dėl naujų įrodymų priėmimo

12. Apeliantė MB „Aurilina“ kartu su atskiruoju skundu pateikė į bylą naujus įrodymus – antstolės patvarkymą bei raštą dėl vykdomosios bylos eigos, bankroto administratorės atsakymą į prašymą dėl informacijos suteikimo, 2017 m. lapkričio 7 d. tyrėjos B. A. raštą. Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgęs į viešojo intereso bankroto byloje egzistavimą, taip pat į tai, kad naujų įrodymų priėmimas neužvilkins bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme – nauji įrodymai pateikti kartu su trečiojo asmens atskiruoju skundu, byloje dalyvaujantys asmenys su jais yra susipažinę ir turėjo pakankamai laiko pateikti paaiškinimus, atsikirtimus į juos, apeliantės kartu su atskiruoju skundu pateiktus naujus įrodymus priima.

Dėl pareiškėjo (bendrovės vadovo ir akcininko) teisės teikti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties, kuria nustatyta bendrovės turto pardavimo tvarka

13. CPK 5 straipsnio 1 dalis numato, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Taigi, CPK 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta ne bet kurio, o suinteresuoto asmens teisė kreiptis į teismą. Suinteresuotumas – tai savarankiškas teisinis interesas ir poreikis jį ginti. Kasacinis teismas, aiškindamas teisės normas, reglamentuojančias teisę į teisminę gynybą, yra pabrėžęs, kad pagal CPK 2 ir 5 straipsnius teisminė gynyba taikoma tiems asmenims, kurie įrodo, kad jų teisės ir teisėti interesai pažeidžiami (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. sausio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-135/2013 ir joje nurodyta kasacinio teismo praktika*). Taisyklė, kad į teismą gali kreiptis tik asmuo, turintis teisinį suinteresuotumą, taikoma ir apeliaciniame procese, t. y. sprendžiant dėl konkretaus asmens teisės pateikti atskirąjį skundą.

14. Bankroto bylos iškeliamos ir nagrinėjamos CPK nustatyta ginčo teisenos tvarka, išskyrus ĮBĮ nustatytas išimtis (ĮBĮ 10 straipsnio 1 dalis). Teismų praktikoje, sprendžiant klausimą, koks asmuo laikytinas suinteresuotu asmeniu, galinčiu skusti bankrutuojančios įmonės kreditorių susirinkimo nutarimus teismine tvarka, pripažįstama, kad tokią teisę turi ne tik kreditoriai, bet ir kiti suinteresuoti asmenys (pavyzdžiui, bankroto administratorius, įmonės savininkas, tretieji asmenys, tarp jų ir akcininkai) (žr. *Lietuvos apeliacinio teismo 2006 m. kovo 9 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-149/2006; 2008 m. kovo 20 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-207/2008; 2008 m. spalio 30 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-771/2008; 2013 m. balandžio 25 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-1340/2013*). Kai kurių iš įvardytų asmenų teisinis suinteresuotumas yra preziumuojamas dėl jų pareigų ar teisinio statuso (įmonės vadovas, akcininkas, dalininkas), tuo tarpu kiti suinteresuoti asmenys, kreipdamiesi į teismą, turi pagrįsti savo teisinį suinteresuotumą, t. y. aiškiai nurodyti, kokių būdu ginčijamu kreditorių susirinkimo nutarimu yra pažeidžiamos jų teisės ir teisėti interesai.

15. Supaprastinto bankroto proceso metu kreditorių susirinkimai nešaukiami (ĮBĮ 13¹ straipsnio 11 dalis), o kreditorių susirinkimo kompetencijos klausimus, tarp jų ir susijusius su bendrovės turto pardavimu, sprendžia teismas (ĮBĮ 2 straipsnio 13 dalis). Tačiau kreditorių susirinkimo kompetencijai priskirtų klausimų nagrinėjimo perdavimas teismui nesusiaurina asmenų, kurie gali būti laikomi teisiškai suinteresuotais atitinkamo klausimo sprendimu, rato. Savo teisę ginčyti patvirtintą bankrutuojančios įmonės turto pardavimo tvarką suinteresuoti asmenys šiuo atveju realizuoja ne pateikdami skundą pirmosios instancijos teismui (dėl kreditorių susirinkimo nutarimo), o pateikdami atskirąjį skundą dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria patvirtinta bankrutuojančios įmonės turto pardavimo tvarka.

16. Atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutarties pateikęs P. P. yra BUAB „Saganas“ akcininkas ir buvęs vadovas. Kaip jau minėta šios nutarties 14 punkte, bendrovės vadovo bei savininko teisinis suinteresuotumas šiuo atveju yra preziumuojamas. Be to, kaip pagrįstai pažymima atsiliepime į atskirąjį skundą, Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartimi

buvo išspręstas BUAB „Saganas“ reikalavimo teisės į P. P. pardavimo klausimas, todėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartis yra tiesiogiai susijusi su P. P. teisėmis ir pareigomis. Taigi, priešingai nei nurodoma atskirajame skunde, P. P. laikytinas suinteresuotu asmeniu, turėjusiu teisę teikti atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutarties.

Dėl apeliančios neinformavimo apie Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartį ir gautą atskirąjį skundą, skundžiamos nutarties priėmimo termino

17. Bankroto procese kreditorių interesais veikia ir juos atstovauja paskirtas bankroto administratorius, todėl įprastai (išskyrus įstatyme nustatytus atvejus, arba kai atitinkamų klausimų nagrinėjimas yra inicijuotas atskirų kreditorių, arba klausimo nagrinėjimas yra išskirtinai susijęs su atskirų kreditorių interesais) apie atskirais klausimais priimtus teismo procesinius sprendimus, yra informuojamas tik bankroto administratorius, kaip kreditorių atstovas, kuris vėliau apie atitinkamų procesinių sprendimų priėmimą informuoja bendrovės kreditorius. ĮBĮ nuostatos, reglamentuojančios supaprastintą bankroto procesą, aptartos bendros taisyklės išimčių nenumato.

18. Nagrinėjamu atveju į teismą dėl BUAB „Saganas“ turto pardavimo tvarkos ir kainos nustatymo kreipėsi BUAB „Saganas“ bankroto administratorė, kuri ir buvo teismo informuota apie Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartį. Klausimas, kuris buvo išspręstas Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartimi, nėra išskirtinai susijęs su apeliančios interesais, todėl apeliančios argumentas, kad pirmosios instancijos teismas apie Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. priimtą nutartį turėjo informuoti ją asmeniškai, yra nepagrįstas.

19. CPK 334 straipsnio 2 dalies 1 punktą numato, kad gavęs atskirąjį skundą, pirmosios instancijos teismas sutikdamas su atskiruoju skundu, jeigu jis paduotas ne dėl nutarčių, priimtų šio Kodekso 293 straipsnyje numatytais atvejais, rašytinio proceso tvarka per tris darbo dienas nuo atskirojo skundo gavimo pats panaikina skundžiamą nutartį ir šiuo klausimu priimtos nutarties patvirtintą kopiją išsiunčia byloje dalyvaujantiems asmenims. Iš šios teisės normos matyti, kad tokiu atveju terminas atsiliėpimams į atskirąjį skundą pateikti byloje dalyvaujantiems asmenims nėra nustatomas ir atskirojo skundo kopijos jiems nėra siunčiamos – siunčiama tik CPK 334 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, panaikinus ankstesniąją, priimta teismo nutartis. Atsižvelgiant į tai, apeliančios argumentas, kad pirmosios instancijos teismas, neinformavęs apeliančios apie P. P. pateiktą atskirąjį skundą, pažeidė CPK 42 straipsnio 1 dalį ir 335 straipsnio 2 dalį, taip pat yra nepagrįstas.

20. Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) duomenimis pareiškėjo P. P. atskirasis skundas dėl Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutarties teismui buvo pateiktas 2018 m. sausio 15 d., tuo tarpu skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria jis buvo tenkintas, o Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 3 d. nutartis panaikinta, priimta po šešių darbo dienų – 2018 m. sausio 23 d. Atsižvelgdamas į tai apeliacinės instancijos teismas sutinka su apeliančios argumentu, kad pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, praleido CPK 334 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą nutarties priėmimo terminą. Tačiau šis pažeidimas, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, yra formalus, pats savaime nesudarantis pakankamo pagrindo skundžiamai nutarčiai panaikinti (CPK 328 straipsnis). Pažymėtina, kad ir pati apeliančią neteigia, jog pavėluotas skundžiamos nutarties priėmimas kaip nors pažeidė jos teises ir (ar) interesus.

Dėl reikalavimo teisės pardavimo tvarkos

21. Kasacinio teismo praktikoje pažymimas vienas esminių bankroto instituto taikymo tikslų – iš bankrutuojančios įmonės turto kuo operatyviau ir kiek įmanoma daugiau tenkinti kreditorių patvirtintų finansinių reikalavimų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus

teisėjų kolegijos 2015 m. kovo 13 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-132-684/2015; 2015 m. kovo 31 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-179-611/2015). Šio tikslo siekiama ir jis įgyvendinamas per ĮBĮ nustatytas bankroto procedūras. Bankrutuojančios įmonės turtas parduodamas ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies nustatyta tvarka, todėl būtina laikytis įstatyme nustatytos procedūros tiek turtą parduodant varžytynėse, tiek pagal kreditorių susirinkimo nustatytą tvarką – ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto norma yra imperatyvi (žr. *Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2016 m. spalio 4 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-3-422-687/2016, Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. spalio 31 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-1729-407/2016).*

22. Apeliantės vertinimu, ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostata dėl turto, viršijančio 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, pardavimo iš varžytynių Vyriausybės nustatyta tvarka, turi būti taikoma tik nustatant materialaus (kilnojamą, nekilnojamą bei įkeisto) turto pardavimo tvarką ir netaikytina reikalavimo teisėms. Apeliacinės instancijos teismas nesutinka su šiais apeliantės teiginiais.

23. Turtas kaip civilinių teisių objektas – tai visos turtingos vertybės, į kurias asmenys (civilinės teisės subjektai) įgyja teises ir (arba) dėl kurių šiems subjektams atsiranda pareigų. Turtas gali būti tiek materialus (daiktai, pinigai, vertybiniai popieriai), tiek nematerialus (turtingos teisės). ĮBĮ nepateikia savarankiško sąvokos „turtas“ apibrėžimo, tačiau iš šio įstatymo sisteminės analizės matyti, kad sąvoka „turtas“ jame vartojama plačiąja prasme, prireikus, individualizuojant ir išskiriant atskiras turto rūšis.

24. ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad nekilnojamasis ir įkeistas turtas, taip pat turtas, kurio vertė viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, išskyrus šios dalies 1 ir 4 punktuose ir šio straipsnio 4, 5 dalyse nurodytus atvejus, turi būti parduodamas iš varžytynių Vyriausybės nustatyta tvarka. Iš šios normos lingvistinės formuluotės matyti, kad konkretūs turto objektai, kuriems nėra taikoma ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinta turto pardavimo tvarka yra nurodyti ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose juos aiškiai įvardijant. Reikalavimo teisės nėra įvardintos ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose, o ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 4 punkto norma, numatanti bankrutuojančiam ar bankrutavusiam bankui ar kredito unijai priklausančių reikalavimo teisių pardavimo tvarką, priešingai nei teigia apeliantė, negali būti taikoma pagal analogiją, nes tai yra specialioji norma, numatanti bendrosios taisyklės išimtį ir taikoma tik konkrečioms subjektams. Pozicijos, kad ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostata yra taikoma ir reikalavimo teisėms, kaip bankrutuojančios įmonės turto rūšiai, laikomasi ir teismų praktikoje (žr. *Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. spalio 31 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-1729-407/2016).*

25. Apeliantė taip pat teigia, kad BUAB „Saganas“ reikalavimo teisės negalima laikyti turtu, kurio vertė viršija 250 bazinių socialinių išmokų dydžio sumą, kadangi ji savo esme prilygsta beviltiškai skolai. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nors reikalavimo teisė yra specifinis bankrutavusios įmonės turtas, kurio nominali vertė gali iš esmės skirtis nuo šio turto rinkos vertės, atsižvelgiant į ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto normos tikslus, sprendžiant dėl ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos taikymo, turi būti remiamasi būtent nominalia reikalavimo teisės verte, kuria šiuo atveju atitinka Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. rugsėjo 13 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. e2-11711-872/2016 priteistos ir negražintos skolos dydį. Taigi, pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, pagrįstai rėmėsi ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punktu.

26. Apeliacinės instancijos teismas detaliau nepasisako dėl apeliantės argumentų, susijusių su BUAB „Saganas“ turto perdavimo bendrovės kreditoriams ekonominiu pagrįstumu ir atitiktimi kreditorių teisėtiems lūkesčiams bei interesams, kadangi, kaip pagrįstai sprendė pirmosios instancijos teismas, nagrinėjamu atveju tokia turto pardavimo tvarka neatitiktų ĮBĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte

įtvirtinto imperatyvo ir todėl negali būti nustatoma. Taip pat neanalizuojami apeliantės argumentai, susiję su skolos iš BUAB „Saganas“ skolininko P. P. išieškojimo pasyvumu, P. P. nesąžiningumu, kadangi šie argumentai nėra susiję su apeliacinėje byloje nagrinėjamu klausimu ir jų analizė neturėtų jokios įtakos nagrinėjamos bylos rezultatui.

27. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis yra teisėta ir pagrįsta, todėl paliekama nepakeista, o trečiojo asmens atskirasis skundas atmetamas.

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja, vadovaudamasi CPK 337 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

n u t a r i a:

Vilniaus apygardos teismo 2018 m. sausio 23 d. nutartį palikti nepakeistą.

Teisėja Goda Ambrasaitė – Balynienė